

Onderwerp: **Fase 2 bijstelling c.q. herijking van de Strategische Visie gemeente Barneveld uit 2009.**

Aan de raad,

Gevraagde beslissing:

1. In te stemmen met de aanpak van fase 2 van de bijstelling c.q. herijking van de Strategische Visie gemeente Barneveld uit 2009;
2. Een bedrag van € 100.000,-- beschikbaar te stellen voor de uitvoering.

1. Inleiding

Op 9 juli 2013 heeft uw raad ingestemd met een gefaseerde aanpak van de herijking van de “Strategische Visie gemeente Barneveld 2009, balans in ambitie en kwaliteit”. De huidige Strategische Visie dateert uit 2009. Sindsdien is er veel gebeurd. Mede als gevolg van de economische crisis is er in het land flink bezuinigd. De gemeenten worden daarin meegetrokken. Als gevolg van nieuwe wetgeving komen omvangrijke landelijke en provinciale taken en verantwoordelijkheden op de gemeenten af. De overdracht van taken heeft als doel beter en sneller te kunnen aansluiten op de daadwerkelijke vragen van burgers en (maatschappelijke) organisaties. Ook de rol van het gemeentebestuur zal veranderen. De gemeente zal zich meer gaan ontwikkelen als een regieorganisatie die de dialoog aangaat met de burgers en (maatschappelijke) organisaties. Daarbij is het de uitdaging om vanuit het direct contact met de burger en de organisaties, de vertaling te maken naar de kaders die uw raad stelt in samenwerking of in afstemming met andere overheidsorganen. Dat geldt zowel voor het fysieke, als voor het sociale domein.

Fase 1: Position Paper

In fase 1 is een Position Paper opgesteld, waarin de uitgangssituatie voor de herijking is geanalyseerd. Het Position Paper bevat een beschrijving van ontwikkelingen en trends die spelen op het gebied van het fysieke en het sociale domein. Vervolgens zijn in het Position Paper aanbevelingen gedaan over onderwerpen en thema's die moeten worden afgewogen bij het opstellen van de nieuwe Strategische Visie. De volgende thema's zijn belicht:

- Ruimtelijke structuur;
- Kernen;
- Buitengebied;
- Economische ontwikkeling en vestigingsklimaat ondernemers;
- Woon- en leefklimaat;
- Zorg, dienstverlening en maatschappelijke participatie;
- Regierol gemeente en bedrijfsvoering.

De aanbevelingen uit het Position Paper zullen in fase 2 inhoudelijk worden uitgewerkt.

Fase 2: Plan van aanpak nieuwe Strategische Visie

Het doel van fase 2 is een visie op hoofdlijnen. Om te komen tot een visie wordt aan uw raad het plan van aanpak fase 2 voorgelegd. We zien een nieuwe Strategische Visie voor ogen die voldoende aansluiting heeft bij de lopende praktijk, maar ook met een frisse en uitnodigende blik naar die praktijk kan kijken. We stellen uw raad een methodiek voor waarin wordt gewerkt vanuit de vraagstukken die er leven. De samenleving wordt vroegtijdig in het proces betrokken. Onder invloed van digitale technieken en sociale media veranderen communicatiestructuren en rollen in de samenleving. Er ontstaan steeds nieuwe netwerken. Burgers worden vaker ingeschakeld, bijvoorbeeld bij “amber alert”, zorg, onderlinge maaltijdvoorziening, collectieve veiligheid/wijkpreventie. De decentralisatietaken die op de gemeente afkomen, kunnen niet meer op de traditionele manier uitgevoerd worden. De samenleving krijgt daarin een toenemende verantwoordelijkheid. Om te bevorderen dat die verantwoordelijkheid ook daadwerkelijk wordt genomen, zal die samenleving vroegtijdig bij de visievorming betrokken moeten zijn.

Het resultaat van de Strategische Visie bevat twee componenten:

1. Waar gaan we heen?
2. Positionering gemeente in de veranderende maatschappij.

2. Door de raad gestelde kaders

Strategische Visie "Balans in ambitie en kwaliteit" d.d. 30 juni 2009. Motie nummer M.3.1 van 13 november 2012 bij Programmabegroting 2013.

3. Het plan van aanpak fase 2

Het plan van aanpak fase 2 bestaat uit drie stappen (zie ook schema **bijlage 1**):

1. De vraagstukken-fase
2. Visievorming: hoe zorgen we voor scherpte in de vraagstukken?
3. Uitvoeringsagenda: hoe gaan we het doen?

Uw raad heeft in dit proces drie beslismomenten. In algemene zin zijn raadsleden toegehoord bij alle bijeenkomsten die in het kader van de Strategische Visie worden georganiseerd.

Stap 1: De vraagstukken fase

Bij de eerste stap worden zowel het ambtelijk apparaat, (maatschappelijke) organisaties, inwoners, het college als uw raad betrokken. Een externe procesbegeleider begeleidt het externe proces met de (maatschappelijke) organisaties en inwoners.

In stap 1 worden de volgende treden doorlopen:

- De ambtelijke specialisten verdiepen (nogmaals) de strategische doelen uit bestaand beleid en (nieuwe) trends en ontwikkelingen.
- Verschillende (maatschappelijke) organisaties worden betrokken om hun vraagstukken in beeld te brengen. Daarbij wordt de vraag gesteld: "welke vraagstukken, die u met de overheid of anderen moet oplossen, zou u met wie willen bespreken?"
- Het college richt zich op ambitie en positionering van de gemeente.
- Met uw raad richten we ons op al deze componenten. Ook wordt met uw raad een discussie gevoerd over ambitie en positionering. Daarnaast wordt uw raad uitgenodigd om de vraagstukken aan te scherpen, vraagstukken toe te voegen of af te bakenen. In die zin stelt uw raad de kaders voor de inhoudelijke verdieping.

Beslismoment raad: aanscherpen en afbakenen vraagstukken.

Stap 2: Visievorming: hoe zorgen we voor scherpte in de vraagstukken?

Bij de tweede stap (de ontwerpvisie) van het project zorgen we voor een heldere ordening van de (vele) vraagstukken. Dat doen we door te laten analyseren hoe sterk de vraagstukken samenhangen. De basis voor de vraagstukken zijn de aanbevelingen uit het Positon Paper. Een vraagstuk dat veel samenhang heeft met andere vraagstukken komt centraal te staan. De meest centrale vraagstukken worden in de tweede fase bediscussieerd in de gebiedsconferentie. De gebiedsconferentie is een gemeentebreed debat met deelname van alle partijen. De raadsleden zijn toegehoord bij de conferentie.

Het resultaat van fase 2 is een ontwerp Strategische Visie met:

- Een scherpe ambitie.
- Een duidelijke hiërarchie in vraagstukken.

De ontwerp Strategische Visie wordt voorgelegd aan het college. Uw raad beoordeelt deze ontwerpvisie. Naar aanleiding van opmerkingen wordt de ontwerpvisie vervolgens bijgesteld.

Beslismoment raad: beoordeling ontwerpvisie.

Stap 3: Uitvoeringsagenda: hoe gaan we het doen?

In de derde stap is de ontwerpvisie beoordeeld en aangevuld en gaan we aan de slag met het concreet, uitvoeringsgericht maken van de visie. We hangen een duidelijke agenda vast aan de Strategische Visie, die antwoord geeft op de vraag 'wat moet ervoor gebeuren'? Aan de hand van deze agenda is het mogelijk om tot een 'taak-en rolverdeling' te komen. En dat is het onderwerp van de tweede gebiedsconferentie.

Aan deze conferentie doen alle partijen op basis van gelijkwaardigheid mee. Na de gebiedsconferentie wordt een volgende versie opgesteld en uiteindelijk ter vaststelling voorgelegd aan het college en uw raad.

Resultaten van deze fase:

- Beeldende en uitnodigende Strategische Visie.
- Uitvoeringsagenda met duidelijke rolverdeling.

Beslismoment raad: vaststellen Strategische Visie en uitvoeringsagenda.

Organisatie intern

Er komt een (ambtelijke) voorbereidingsgroep bestaande uit wethouder De Kruijf, wethouder Van Daalen, de directeur strategie en projecten, de communicatieadviseur, een beleidsmedewerker Bestuurs- en Managementondersteuning, een beleidsmedewerker Werk, Zorg en Inkomen, de interne projectleider en de externe procesbegeleider. De twee wethouders in de (ambtelijke) voorbereidingsgroep hebben een bestuurlijke en politieke signaalfunctie en zijn de trekkers van de Strategische Visie. Het voltallige college stelt de stukken op voor de verschillende stappen in het proces.

Organisatie extern

Het opstellen van de Strategische Visie gebeurt in samenwerking tussen de gemeentelijke projectleider (verantwoordelijk voor het interne, ambtelijke proces) en een externe procesbegeleider. Voor het externe proces zien wij de externe procesbegeleider van zeer toegevoegde waarde omdat:

- Hij/zij een 'neutrale' partij is in de bepaling van de rollenverdeling per vraagstuk; wat de geloofwaardigheid van het proces voor sommige betrokkenen kan vergroten.
- Hij/zij veel proceservaring heeft bij het opstellen van een Strategische Visie en het begeleiden van externe bijeenkomsten. De externe procesbegeleider is een inspirator / aanjager.
- Inhoudelijk; hij/zij ervaringen heeft met het ordenen van vraagstukken van verschillende partijen.

4. Effect

a) Meetbaar effect:

Een visie op hoofdlijnen, waarbij in ieder geval de agendapunten en aanbevelingen uit fase 1 (Position Paper) inhoudelijk worden uitgewerkt. Ten opzichte van de visie uit 2009 zal de visie worden verbreed met de thema's zorg, dienstverlening en maatschappelijke participatie. Tenslotte zal worden ingegaan op de (veranderende) regioleer van de gemeente en de daarmee samenhangende consequenties voor de regionale samenwerkingsstructuur en de bedrijfsvoering.

b) Maatschappelijk effect:

Een open planproces, waarbij partijen vroegtijdig worden betrokken. Op hoofdlijnen bestaan de betrokken partijen uit groepen burgers, (maatschappelijke) organisaties en de overheid. Praktisch gaat het om veel verschillende groepen in de samenleving (bedrijven, instanties, dorpswerkgroepen, burgergroepen etc.). Uw raad bakent in de eerste stap van het proces de vraagstukken af. Er moet immers rekening worden gehouden met omgevingsfactoren buiten de gemeente om, zoals het beleid van omliggende gemeenten, rijk en provincie. Dat heeft veel invloed op de keuzes die gemaakt worden en de feitelijke beleidsruimte van de gemeente.

5. Uitvoering

Planning:

Na vaststelling van het plan van aanpak in de gemeenteraad van november 2014, wordt het proces georganiseerd en wordt een externe procesbegeleider ingehuurd. Vervolgens start medio maart 2015 het interactieve proces. De oplevering van de ontwerpvisie voor meningsvorming wordt in de gemeenteraad van november 2015 verwacht. Vaststelling van de definitieve versie door uw raad wordt verwacht medio januari 2016.

Communicatie:

Voor de communicatie wordt een apart communicatieplan opgesteld.

6. Risico's, kosten, baten en dekking

Het project wordt zoveel mogelijk in eigen beheer uitgevoerd. Ten behoeve van de inhuur van de externe procesbegeleider en het organiseren van bijeenkomsten met inwoners en derden ramen wij een bedrag van € 100.000,-- bestaande uit de volgende kosten:

Benodigd budget (globale raming):

Extern (procesbegeleider):	€ 40.000,--
Ondersteuning vanuit de bureau-organisatie:	€ 10.000,--
Onderzoeksopdrachten (ruimtelijk, technisch):	€ 25.000,--
Ca. 20 bijeenkomsten met kosten accommodatie, voorbereiding en catering:	€ 20.000,--
Drukwerk en verbeelding:	€ 5.000,--
Totaal	€ 100.000,--

Wij stellen u voor dit bedrag te dekken door de incidentele begrotingsruimte eenmalig te verlagen via de maandrapportage.

Burgemeester en wethouders van Barneveld,
 de secretaris, de burgemeester,
 drs. D. Bakhuizen dr. J.W.A. van Dijk

Bijlage:

1: Schema plan van aanpak fase 2 Strategische Visie